

IKT IR ĮGŪDŽIAI MOKYMUISI, VĖLESNIAM GYVENIMUI IR DARBUI

Informaciniai leidiniai yra leidžiami kas mėnesį, jų tikslas – pristatyti mokyklose rengtų apklausų rezultatus IKT specifinių pakraipų švietime, susiejant juos su Europos Mokyklų tinklo (angl. European Schoolnet) projektais.

Apklausa mokyklose „IKT švietimo sistemoje“ pristatė išsamius, naujausius ir patikimus lyginamuosius duomenis apie IKT mokykliniame ugdyme visoje Europoje ir suteikė galimybę susidaryti vaizdą, kaip mokymuisi mokykloje yra naudojamos technologijos: nuo infrastruktūros teikimo iki mokytojų ir mokinių naudojimosi technologijomis, jų pasitikėjimo ir požiūrio į IKT.

Remiantis virš 190 000 ketvirtų, aštuntų ir vienuoliktų klasių bendrojo ir profesinio lavinimo mokyklų mokinių atsakymų, jų mokytojų ir vyresniųjų mokytojų, atsitiktinai pasirinktose mokyklose apytiksliai 30 Europos šalių, apklausos anketos buvo administruojamos internetu, o atsakymai išanalizuoti per 2011-2012 mokslo metus.

Europos Komisijos (Komunikacijos, tinklų, turinio ir technologijų Generalinio Direktorato) inicijuota apklausa buvo atliekama bendradarbiaujant

Europos Mokyklų tinklui (angl. European Schoolnet) ir Lježo universitetui (d'Approches Quantitatives des faits éducatifs tarnybos, Švietimo departamento).

Apklausa ir visi informaciniai leidiniai skelbiami čia: www.eun.org/observatory/surveyofschools

Informacija ir kontaktai: newsletter@eun.org

Europos Mokyklų tinklas (angl. **European Schoolnet**) yra 30 Europos švietimo ministerijų tinklas, įsikūręs Briuselyje.

Kaip ne pelno siekianti organizacija, siekiame savo pagrindiniams socialiniams dalininkams pristatyti inovacijas mokymo ir mokymosi procesuose: švietimo ministerijoms, mokykloms, mokytojams, mokslininkams ir ūkio partneriams.

www.europeanschoolnet.org

Rue de Trèves, 61 | B-1040 Briuselis

Škite mus:

@eu_schoolnet

facebook.com/european.schoolnet

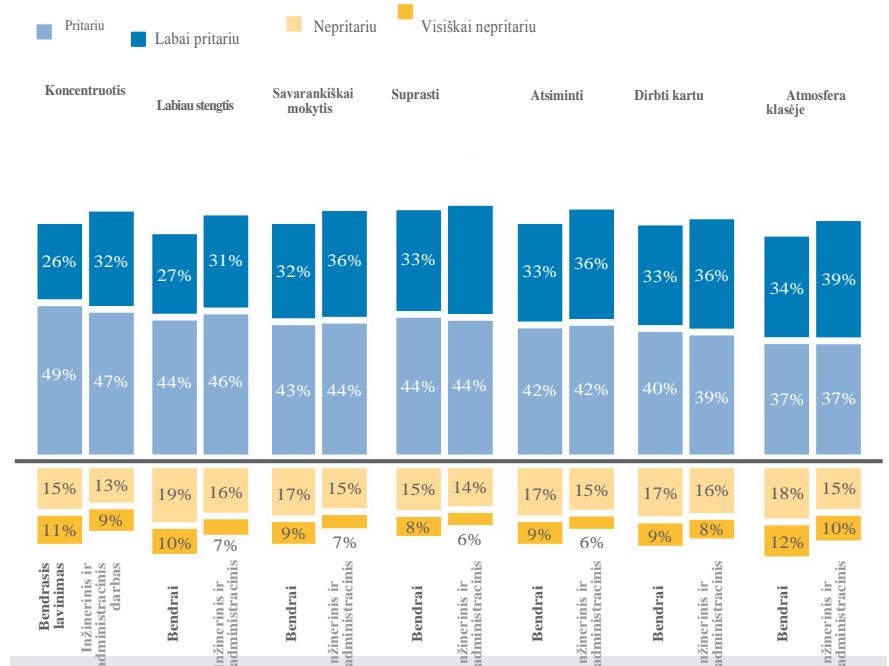
Mokinių nuomonė apie IKT poveikį mokymuisi

Nepaisant stagnuojančio ekonominio augimo ir aukšto nedarbo lygio, IKT darbų poreikis Europoje nuolat auga. Mokslininkai numato, kad 2015 m. bus apie 509 000 laisvų IKT darbo vietų, nes trūks tinkamų kandidatų. 2020 m. šis skaičius gali išaugti iki 1 milijono („Empirica“, 2013 m.). Tačiau norint gauti aukštos kvalifikacijos darbą svarbu turėti ne tik IKT įgūdžių: tyrimai parodė, kad iki 2015 m. Europoje norint dirbti apie 90 % vietų reikės turėti bent pagrindines IKT žinias (IDC, 2009 m.). Kadangi šie duomenys atskleidžia skirtingus IKT įgūdžių tipus bei kur profesiniu požiūriu juos bus galima panaudoti, juos reikia kruopščiai išanalizuoti, kiek Europos jaunimas žino apie tai, kokie svarbūs yra IKT įgūdžiai? Ar švietimo sistema tinkamai juos parengia XXI-ojo amžiaus darbo rinkai?

Mokyklose atliktų apklausų rezultatai: IKT švietimo srityje gali mums suteikti dalį informacijos apie šiuo klausimus. Daugiau nei 70 proc. 8 ir 11 klasių mokinių pritaria ar labai pritaria tam, kad IKT turi teigiamą poveikį daugeliui mokymosi aspektų, įskaitant jų gebėjimą susikoncentruoti į tai, ko jie mokosi, atsiminti ir suprasti, bendrai dirbti, savarankiškai mokyti ir patirti bei pagerinti atmosferą klasėje. Įdomu tai, kad analizė taip pat atskleidžia, jog mokyklos vadovybė turi daugiau entuziazmo nei mokiniai ir mokytojai dėl IKT poveikio mokinių transveršaliesiems ir aukštesnio lygio mastymo gebėjimams, o ypač jų motyvacijai ir pasiekimams.

Žemiau pateikiamoje schemoje pristatoma viena iš retų galimybių palyginti bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymą, čia atskleidžiama, kad dviejų pakraipų profesinio mokymo mokiniai (inžinerijos, gamybos, statybos ir administracinio darbo) apie IKT poveikį jų mokymuisi atsiliepa santykinai pozityviau nei jų kolegos iš bendrojo lavinimo mokyklų. Jaunesni mokiniai (8 klasės, skaičiai neparodyti) atsiliepa ne taip entuziastingai apie teigiamą IKT poveikį jų mokymuisi. Galiausiai, didelio skirtumo tarp vyrų ir moterų atsakymų nebuvo: berniukai šiek tiek dažniau nei mergaitės rinkosi atsakymą „labai pritariu“, bendras mokinių procentas, kurie pritaria ir labai pritaria teiginiui, kad IKT teigiamai veikia mokymąsi, yra labai panašus tarp moterų ir vyrų.

1 schema: 11 klasės mokinių nuomonė apie IKT poveikį mokymosi aspektams (ES lygis, 2011-2012 m.)

Įsamtai:

Apklausoje metu, profesinio mokymo mokyklų mokiniai galėjo nurodyti savo mokymosi pakraipą. Jie pasiskirstė taip: žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė (9 %); inžinerija, gamyba, statyba (24 %); administracinis darbas (19 %); sveikata ir sveikatingumas, švietimas, socialinis darbas ar asmens slauga (17 %) ir kita (31 %). Šios analizės tikslais ir visiškai suprasdami galimus apribojimus bei tokio pasirinkimo savavališkumą, nusprendėme atsižvelgti tik į dvi ugdymo pakraipas: inžineriją, gamybą, statybą ir administracinį darbą.

Kiek mokiniai žino apie IKT įgūdžių svarbą savo vėlesniam ir darbiniam gyvenimui?

Gauti IKT įgūdžių svarbu ne tik dėl mokymosi proceso ir galutinių mokymosi pasiekimų gerinimo, tačiau ir dėl jaunų žmonių rengimo darbo rinkai, kurioje gebėjimas dirbti su IKT dažnai jau prilyginamas raštingumui ir mokėjimui skaičiuoti.

Jeigu beveik visose darbo vietose greitai bus reikalaujama kai kurių IKT įgūdžių, ar mokiniai gerai suvokia tokią realybę?

Apklausoje rezultatai dar kartą įrodo, kad nors dauguma mokinių supranta, kaip svarbu įgyti IKT įgūdžių ateičiai ir profesinei veiklai, visgi didelis procentas (nuo 24 iki 36 proc.) jų nepritaria arba labai nepritaria teiginiui, kad IKT įgūdžiai turės didelę įtaką šiems trimis aspektams: įgūdžiams jiems suaugus, darbiniam įgūdžiams ir įgūdžiams padėsiantiems gauti darbą. Bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo mokyklų mokiniai turi gana skirtingas pozicijas.

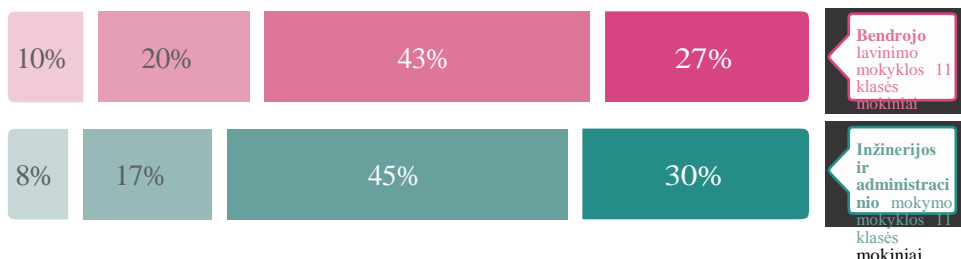
Kaip parodyta 2 schemeje, profesinio mokymo mokyklų mokiniai turi daugiau žinių apie IKT įgūdžių įgijimo naudą. Apie 75 proc. jų yra įsitikinę, kad naudojantis kompiuteriu jie įgis įgūdžių, kurie bus reikalingi suaugus, o bendrojo lavinimo mokyklose taip galvoja tik 70 proc. mokinių. Toks atotrūkis didėja kalbant apie darbą ir kompiuterius: 72 % profesinio mokymo mokyklų mokinių ir tik 64 % bendrojo lavinimo mokyklų mokinių yra įsitikinę, kad naudojantis kompiuteriu padės jiems būsimoose darbuose, taip pat panašūs procentai yra ir kalbant apie naudojimąsi kompiuteriais ieškant darbo ateityje. Galiausiai, apklausos rezultatai atskleidžia, kad apie 80 proc. 11 klasių mokinių pritaria arba labai pritaria teiginiui, kad „naudotis kompiuteriu mokymuisi yra tikrai smagu“ (skaičiai neatskleisti): nes mokiniams patinka mokytis technologijų pagalba, tokiu būdu jie taip pat tampa aktyvesni ir labiau motyvuoti.

Tiksliau:

Apklausoje anketose mokinių buvo klausama, kiek jie sutinka su aštuoniais teiginiais apie jų požiūrį į kompiuterius, pasirinkdami atsakymus nuo „visiškai nepritariu“ iki „labai pritariu“. Šios analizės tikslais buvo pateikti tokie trys teiginiai: „Tikrai verta naudotis kompiuteriu mokymosi tikslais, nes tai padės man tolimesniame gyvenime“, „Tikrai verta naudotis kompiuteriu mokantis, nes tai man padės atlikti darbą, kurį norėsiu dirbti vėliau“ ir „Mokausi kompiuterio pagalba, nes tai man padės susirasti darbą“.

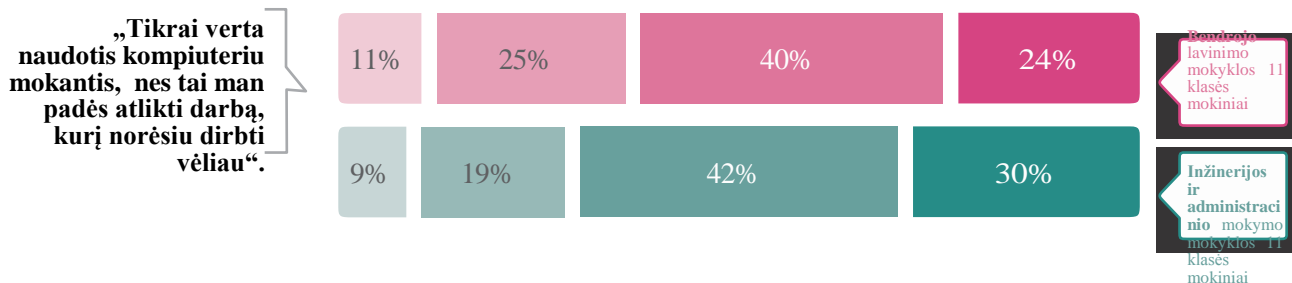
2 schema: Vienuoliktos klasės mokinių požiūris į naudojimąsi kompiuteriais ir jų poveikį profesinei veiklai bei gyvenimui (ES lygis, 2011-2012 m.)

Kompiuteriai ir įgūdžiai vėlesniam gyvenimui

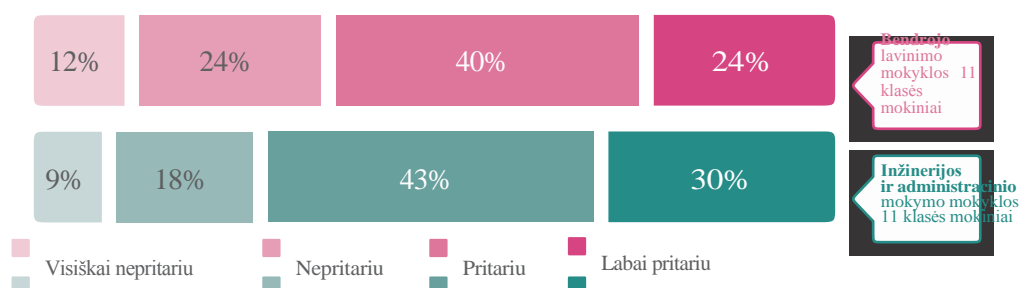
„Tikrai verta naudotis kompiuteriu mokymosi tikslais, nes tai padės man tolimesniame gyvenime suaugus“.

Kompiuteriai ir darbiniai įgūdžiai

„Tikrai verta naudotis kompiuteriu mokantis, nes tai man padės atlikti darbą, kurį norėsiu dirbti vėliau“.

Kompiuteriai ir įgūdžiai darbui gauti

„Mokausi kompiuterio pagalba, nes tai man padės susirasti darbą“.

■ Visiškai nepritariu ■ Nepritariu ■ Pritariu ■ Labai pritariu

Ar mokyklose sudaromos galimybės mokiniams išnaudoti IKT teikiamą potencialą?

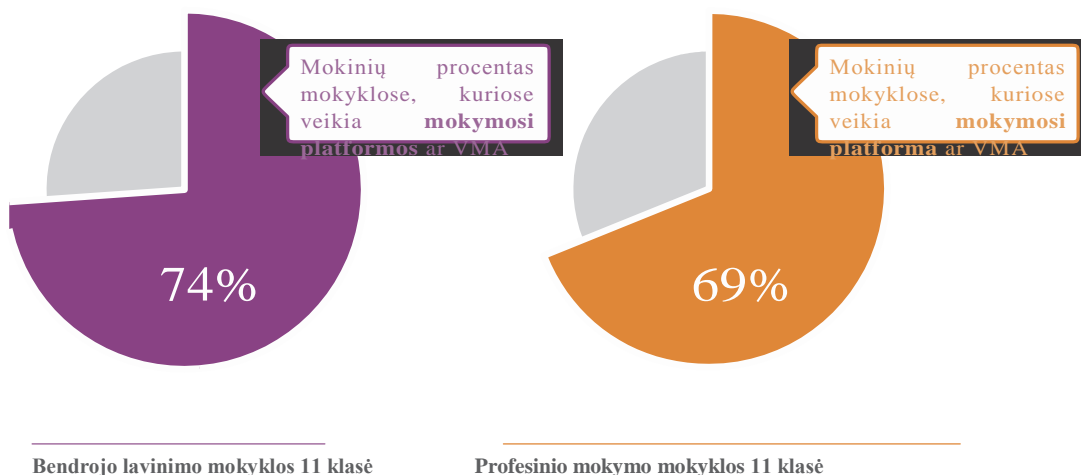
Nors didžioji dauguma mokinių ir jų mokytojų bei mokyklų vadovų žino apie IKT svarbą ne tik mokymuisi, bet ir jų vėlesniam gyvenimui ir darbui, verta pasidomėti tuo, ar mokyklos sistemoje jiems yra sudaromos galimybės išnaudoti IKT potencialą. Gerai žinomas faktas, kad kompiuteriai į mokinių namus atkeliavo gerokai anksčiau, nei jie pradėjo eiti į mokyklą. Nors profesinio mokyklų mokiniai pradėjo naudotis kompiuteriais mokyklose vėliau nei jų kolegos iš bendrojo lavinimo mokyklų, panašu, kad šis atotrūkis sumažėjo metais prieš apklausą (2011-2012 m.).

Tačiau Europoje susidaro gana įdomus vaizdas kalbant apie mokymosi platformas ir virtualaus mokymosi aplinkas (VMA). Tarp ketvirtadalio ir trečdaliao 11 klasės mokinių Europoje neturi jokios prieigos prie tokių aplinkų, tačiau bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai turi daugiau galimybių prisijungti prie VMA, negu dviejų nagrinėtų pakraipų

profesinio mokymo mokiniai (atitinkamai, 74 % ir 69 %). Be to, tik apie 70 % mokinių mokyklose turi prieigą prie VMA, prie kurios galima prisijungti ir už mokyklos ribų. Net jei mobiliosios mokymosi technologijos išvirtins švietime, taip kai kuriais atvejais pakeisdamos VMA tipo technologijas, tokie rezultatai atskleistų reikšmingą skirtumą tarp bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo.

Be to, skirtumai tarp Europos šalių yra gana stulbinantys: vienose šalyse, tokiose kaip Liuksemburgas ir Belgija, apie 90 % mokinių mokosi tokiose mokyklose, kuriose veikia VMA, o kitose šalyse, tokiose kaip Graikija, Kroatija ir Airija, mažiau nei 50 % mokinių turi prieigą prie VMA. Taip pat egzistuoja skirtumai šalies viduje: nors daugelyje šalių bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai turi daugiau prieigų prie VMA nei profesinio mokymo mokyklų mokiniai, tokios tendencijos išimtis pastebimos Rytų Europoje (Čekijoje, Estijoje, Vengrijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Rumunijoje), taip pat Graikijoje, Kipre ir Švedijoje.

3 schema: 11 klasės mokinių procentas mokyklose, kuriose veikia virtualaus mokymosi platforma ar virtualaus mokymosi aplinka (ES lygis, 2011-2012 m.)

Išvados

Šios apklausos rezultatai parodė, kad dauguma mokinių suvokia, kaip svarbu naudoti IKT mokymuisi, taip pat siekiant įgyti gyvenimo ir su darbu susijusių įgūdžių. Kita vertus, nemaža dalis mokinių, ypač bendrojo lavinimo mokyklose, vis dar neįvertina fakto, kad naudojimas kompiuteriu padės jiems vėlesniame gyvenime, susirasti ir gerai atlikti savo darbą. Taip pat mokytojai ir dauguma mokyklų vadovų suvokia teigiamą IKT poveikį mokinių įgūdžiams, motyvacijai ir pasiekimams. Tačiau rezultatai taip pat atskleidžia, kad mokyklos nespėja su pasauliniais ir vietoje vykdomais pokyčiais: mokiniams vis dar įprasčiau naudotis kompiuteriu namuose nei mokykloje, o prisijungimas prie VMA, ypač už mokyklos ribų, vis dar nėra pakankamai paplitęs daugelyje šalių.

Šios išvados, kartu su darbo rinkoje pastebimais ženklais, įrodo, kad IKT specialistų trūkumą, ir būtinybę visiems įgyti bent pagrindinių IKT įgūdžių, aiškiai teigia, kad mokyklose mokiniai turėtų būti aktyviau mokomi IKT įgūdžių, kurių pririks vėlesniame gyvenime ir darbe. Pagaliau, skirtumas tarp bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo mokyklų mokinių rezultatų leido aiškiai pamatyti, kad nors profesinio mokymo mokyklų mokiniai yra ypač įsitikinę IKT teikiamais privalumais jų išsilavinimui ir būsimai profesinei veiklai, panašu, kad jiems nesiūlomas toks pats IKT prieigos lygis, bent kalbant apie naudojimąsi kompiuteriais ir prieigą prie mokymosi platformų bei virtualių mokymosi aplinkų.

Informacijos šaltiniai

Gareis, K., Hüsing, T., Birov, S., Bludova, I., Schulz, C., & Korte, W. B. (2013). „e-skills for Jobs in Europe: Measuring Progress and Moving Ahead“. Bonn: Empirica.

Kolding, M., Robinson, C., & Ahorlu, M. (2009). „Post Crisis: e-Skills Are Needed to Drive Europe's Innovation Society“. London: IDC.

Projekto akcentas: „e-įgūdžiai darbui 2014“ (angl. e-Skills for Jobs 2014)

Projekto puslapyje nurodoma, kaip pagrindinės mokyklų apklausos „IKT švietime“ išvados, kurios buvo analizuotos kiekviename informacinių leidinių numeryje yra susijusios su vienu specifiniu projektu, kurį koordinuoja Europos Mokyklų tinklas.

Kadangi šiame numeryje aptariami IKT ir įgūdžių mokymuisi, vėlesniam gyvenimui ir darbui, paprašėme Europos Mokyklų tinklo vyr. bendrosios plėtros vadovės Alexa Joyce paaiškinti, kaip kampanija „e-įgūdžiai darbui“ yra susijusi su pirmiau minėtais klausimais.

„e-įgūdžiai darbui 2014“ yra tarpsektorinė, daug suinteresuotų šalių įtraukianti kampanija, kurią finansuoja Europos Komisija, ir kuri yra susijusi su Didžiąja koalicija skaitmeniniams įgūdžiams ir užimtumui skatinti. „DIGITALEUROPE“ ir Europos Mokyklų tinklas kampaniją tęsia tris metus iš eilės. Projekte „e-įgūdžiai darbui 2014“ dalyvauja virš 600 privataus sektoriaus bendrovių, NVO ir valstybinių įstaigų iš 30 Europos šalių.

1 klausimas: kaip kampanija „e-įgūdžiai darbui“ padės skleisti žinias apie e-įgūdžius ir aukštos kvalifikacijos skaitmeninių įgūdžių reikalaujančių darbų poreikį?

Kampanijos „e-įgūdžiai darbui“ tikslas – informuoti žmones apie IKT įgūdžių turėjimo ir palaikymo ryšį su galimybe įsidarbinti. Užimtumas ir kompiuterinis raštingumas yra iš esmės susiję. Įgyti IKT įgūdžiai žmonėms Europoje įsidarbinant ar išlaikant savo darbo vietą greitai tampa privalomu reikalavimu. Projekte „e-įgūdžiai darbui“ dalyvauja trisdešimt šalių, mes tikimės, kad dalyvių skaičius pasieks daugiau nei 60 milijonų žmonių. Ši kampanija suteiks įvairaus amžiaus ES piliečiams daugiau

informacijos apie tai, kokių IKT įgūdžių jiems reikia ir kur jų įgyti. „e-įgūdžiai darbui“ kampanijos metu vyks šimtai nacionalinių ir Europinių renginių, suderintų politinių ir verslo lyderių paramos sambūrių ir plačiai paplitusių socialinių tinklų rinkodaros bei viešųjų ryšių kampanijų. Labai kviečiu visus sekti mus jūsų pasirinktame socialiniame tinkle ir sužinoti apie įdomią IKT realybę bei potencialą, kaip faktorių, skatinantį beveik viską.

2 klausimas: Nors dauguma mokinių sutinka su tuo, kad svarbu įgyti IKT įgūdžių jų ateičiai ir profesinei veiklai, vis dėlto didelė dalis mokinių mano, kad IKT įgūdžiai neturės reikšmingo poveikio jų būsimai profesinei veiklai. Kaip kampanija „e-įgūdžiai darbui“ įtikins tokius mokinius?

Kampanija „e-įgūdžiai darbui“ informuoja žmones apie būsimos darbo rinkos poreikius. IKT yra viena iš ES sričių, turinti didžiausią užimtumo potencialą. Žalioji ekonomika, sveikatos ir naujų technologijų sektoriai bendrai ateinančiais metais sukurs virš 20 milijonų darbo vietų. IKT poreikis visuose sektoriuose auga: e-prekyba, e-sveikata, e-mokymasis, e-valdžia, „Išmanieji miestai“ ir virtualus darbas. Tokia darbo atlikimo pobūdžio evoliucija reikalauja kompetentingų žmonių jai palaikyti ir paremti. Vis daugiau prietaisų prijungiami prie tinklų

(automobiliai, šaldytuvai, marškinėliai, akiniai, laikrodžiai, šviesoforai ir kt.). Tai turi reikšmingos įtakos IKT suprantančių ir žinančių kaip jais naudotis specialistų poreikiui. Be to, IKT įgūdžiai yra pagrindinė augančios Žaliosios ekonomikos dalis. Dauguma reklamuojamų „žalių“ darbų yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su IKT (pvz., mokslinių tyrimų ir plėtros darbai, gamyba, diegimas, žaliųjų technologijų naudojimas, tokių, kaip išmanieji elektros tinklai ir vėjo turbinos).

3 klausimas: Profesinio mokymo mokyklų mokiniai santykinai yra geresnės nuomonės apie IKT poveikį jų mokymuisi nei jų kolegos bendrojo lavinimo mokyklose. Ar iniciatyva „e-įgūdžiai darbui“ atsižvelgia į šį aspektą?

Kampanijos „e-įgūdžiai darbui“ pagrindiniai dalyviai – jaunimas. Mūsų ryšių kampanijos skirtos jiems tiesiogiai renginių, konkursų metu ir svarbiausia – per socialinius tinklus, tačiau mes taip pat norime juos pasiekti per mokytojus ir tėvus. Projekte „e-įgūdžiai darbui“ 600 suinteresuotų šalių apjungia savo jėgas, dauguma jų dirba tiesiogiai su profesinio lavinimo įstaigomis ar jose daugelį metų.

labiau vertina IKT įgūdžius. Turime išplėsti esamų ir naujų pastangų pasiekiamumą ir padidinti IKT patrauklumą naujoms grupėms. IKT darbai yra skirti visiems. Pavyzdžiui, šokirovoja tai, kad tik 9 iš 100 Europos programėlių kūrėjų yra moterys; tik 19 % IKT vadovių ir 19 % IKT verslininkų yra moterys. „e-įgūdžiai darbui“ kampanija yra vienas iš būdų, padedančių šią problemą spręsti.

Jie gali paaiškinti kodėl profesinio mokymo mokyklų mokiniai

@eskills4jobs

Grand Coalition
for Digital Jobs

„e-įgūdžiai darbui 2014“ finansuoja Europos Komisija. Šiame leidinyje pateikiamas tik autorių požiūris, kuris neatspindi Europos Komisijos nuomonės ir Europos Komisija nėra atsakinga už jokią šiame leidinyje pateiktą informaciją ar nuomonę.